

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

ISSN 1330 - 500X
PRINTED IN CROATIA
0 1 4 1 1

9 17713305000003

**HRVATSKA
SE PRIDRUŽILA VODEĆIM
SAJMOVIMA VOJNE INDUSTRije**

POKAZNA VJEŽBA U SKLOPU ASDA 2011

Obilježena
20. godišnjica
akcije Plitvice

Hrabrost i
domoljublje
branitelja u
temeljima su
naše državnosti

MEDUNARODNA KONFERENCIJA
IZGRADNJA MODERNIH
OBRAMBENIH MOGUĆNOSTI
- PREKOGRANIČNA
SURADNJA, UJEDINJAVANJE
I DIJELJENJE RESURSA

NAJPOZNATIJI VOjni
PROIZVOĐAČI NA ASDA 2011

| 10

Izgradnja modernih obrambenih mogućnosti - prekogranična suradnja, ujedinjavanje i dijeljenje resursa

Kako povećati suradnju, kako s manje novca osigurati sposobnije i dobro opremljene oružane snage samo su neka pitanja o kojima se raspravljalo na konferenciji koja je u Splitu okupila stručnjake iz ministarstava, oružanih snaga i industrije...

| 12

Mornarica, zrakoplovstvo i specijalne snage u osiguranju hrvatskog Jadrana

U sklopu izložbe ASDA 2011 koja se tri posljednja dana u ožujku održavala u Splitu održana je i pokazna vježba u kojoj su sudjelovali Hrvatska ratna mornarica, HRZ i PZO te Bojna za specijalna djelovanja...

Kada neki budući naraštaji budu čitali hrvatsku povijest, znat će za ovu akciju, za Josipa Jovića i za činjenice da jedan mali narod zna obraniti svoju slobodu i izgraditi svoju državu, poručio je predsjednik Republike Ivo Josipović, prisjetivši se tisuća branitelja koji se nisu ustezali podnijeti žrtvu da bi stvorili državu

HRABROST I DOMOLJUBLJE BRANITELJA U TEMELJIMA SU NAŠE DRŽAVNOSTI

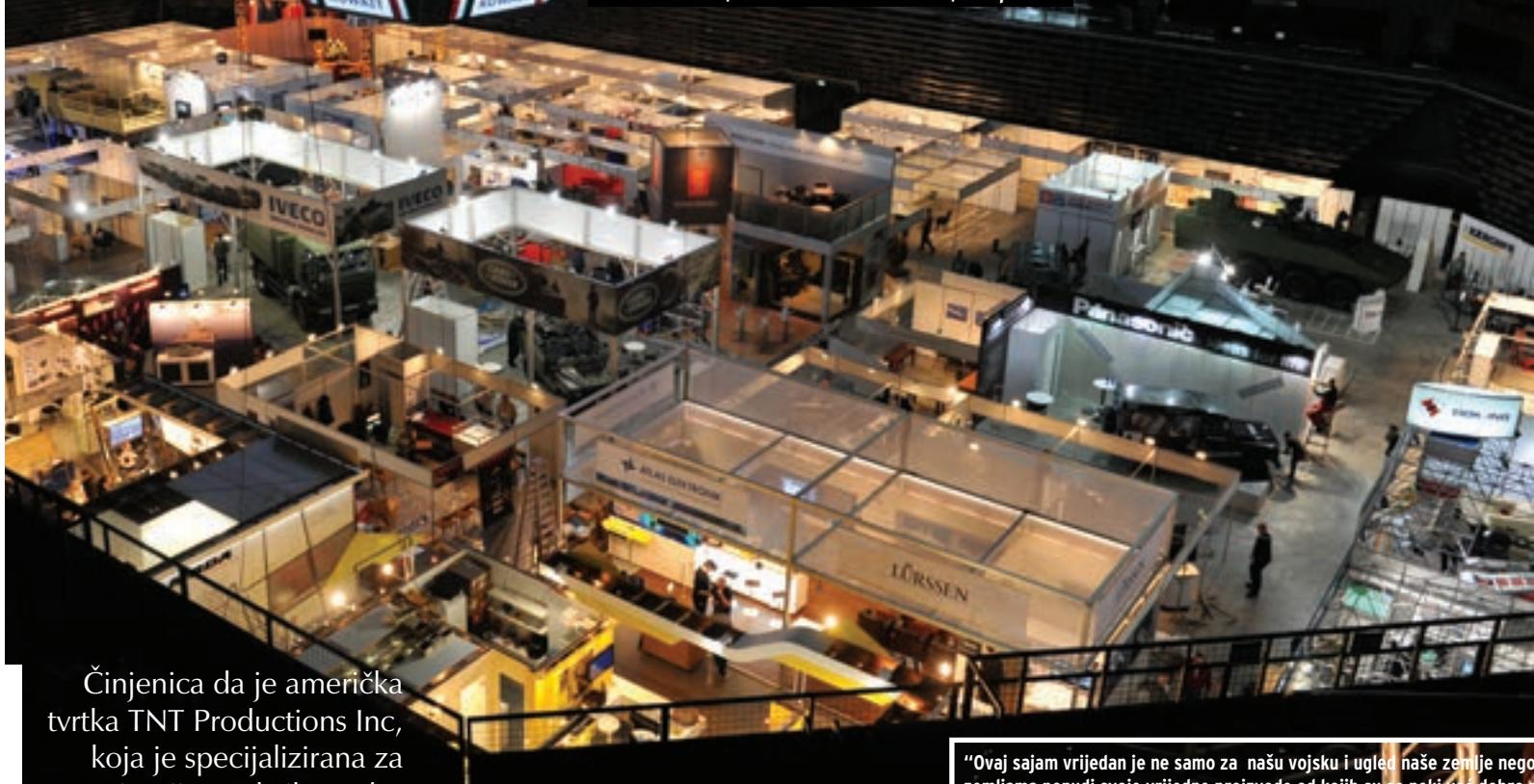

| 14

MORH I OSRH

- 4 **ASDA 2011 - SPLIT**
Hrvatska se pridružila vodećim sajmovima vojne industrije
- 16 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Ministar Božinović s ministrom obrane Izraela
- 17 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Posjet predstavnika NATO Inicijative za izgradnju integriteta
- 18 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Piloti 93. zb pomagali u obnovi spomenika Ronu Brownu
- 20 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Početak procesa povlačenja iz Afganistana
- 22 **VOJNA TEHNIKA**
Najpoznatiji vojni proizvođači na ASDA 2011

Leida PARLOV, snimili Tomislav BRANDT, Josip KOPI

Činjenica da je američka tvrtka TNT Productions Inc, koja je specijalizirana za organizaciju ovakvih međunarodnih sajmova odabrala

Split, veliko je priznanje Hrvatskoj. Već na ovoj prvoj splitskoj izložbi izlagalo je više od 130 izlagača iz 23 zemlje svijeta. Spaladium Arena do posljednjeg je mesta bila popunjena najnovijom vojnom opremom, naoružanjem, vojnim tehnologijama. Osim 50-ak domaćih, u Splitu su bile i brojne strane tvrtke koje se bave obrambenom industrijom. Među njima i one koje su u samom svjetskom vrhu ove gospodarske grane, BAE Systems, SAAB, Eurofighter, ITT, Thales, Iveco, Panhard...

Organizator izložbe "Jadranska vojna i zrakoplovna izložba i konferencija – ASDA 2011", koja se od 29. do 31. ožujka održavala u Spaladium Areni u Splitu, američka tvrtka TNT Productions Inc, pokrovitelj izložbe Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo obrane koje je u organizacijskom i drugom pogledu davalo punu potporu odradili su odličan posao. Eurosatory u Parizu, DSEI u Londonu, IDEX u Abu Dhabiju, BSGA u Bukureštu neke su izložbe obrambene industrije kojima se od ove godine izložbom ASDA u Splitu pridružila i Hrvatska. Svaka ima svoja obilježja, posebnosti i svoje mjesto na zahtjevnom tržištu obrambenih tehnologija i nezahvalno ih je uspoređivati.

Činjenica da je američka tvrtka TNT Productions Inc, koja je specijalizirana za organizaciju ovakvih međunarodnih sajmova odabrala Split, veliko je priznanje Hrvatskoj. Broj izlagača, dolazak nekih vodećih svjetskih

"Ovaj sajam vrijedan je ne samo za našu vojsku i ugled naše zemlje nego zemljama ponudi svoje vrijedne proizvode od kojih su se neki već dobro posjeda izložbi predsjednik Ivo Josipović koji je obišao posebno hrvatske

Hrvatska se pridružila vodećim

kompanija iz ovog područja, izvrsna organizacija i posjećenost sajma idu u prilog tome da nisu pogriješili u izboru.

Već na ovoj prvoj splitskoj izložbi izlagalo je više od 130 izlagača iz 23 zemlje svijeta. Svi izložbeni prostori bili su rasprodani. Spaladium Arena do posljednjeg je mesta bila popunjena najnovijom vojnom opremom, naoružanjem, vojnim tehnologijama. Osim 50-ak domaćih, u Splitu su bile i brojne strane tvrtke koje se bave obrambenom industrijom. Među njima i one koje su u samom svjetskom vrhu ove gospodarske grane BAE Systems, SAAB, Eurofighter, ITT, Thales, Iveco, Panhard... Svi su oni predstavili svoje moderne obrambene tehnologije u kopnenoj vojski, ratnom zrakoplovstvu i mornarici.

Prvorazredni poslovni događaj

Ovakve izložbe nisu same sebi svrha. U pravilu, što je bio slučaj i u Splitu, privlače pozornost i posjećuju ih zaljubljenici u vojnu tehniku. No, one su primarno zamišljene kao

Među najposjećenijima bio je izložbeni prostor HS Produkta

poslovni događaj te su namijenjene predstavnicima vlada i obrambene industrije. Temeljna svrha im je upoznavanje izlagača, razmjena iskustava, otvaranje novih poslovnih mogućnosti, sklanjanje poslovnih kontakata i ugovora o suradnji, strateško povezivanje poslovnih ljudi i državnog sektora.

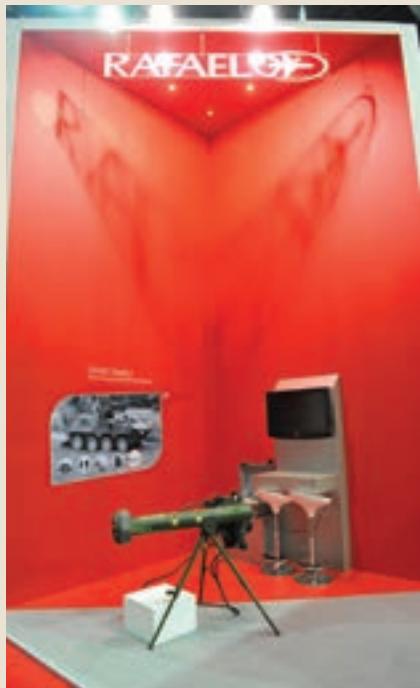
Tijekom tri dana koliko je ASDA bila otvorena posjetili su je najviši državni i vojni dužnosnici, predsjednica Vlade Jadranka Kosor, predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Ivo Josipović, ministar obrane Davor Božinović, državni tajnici u MORH-u Mate Raboteg, Željko Goršić i Pjer Šimunović, načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić, te njegovi zamjenici general-pukovnik Slavko Barić i kontraadmiral Zdenko Simićić, zapovjednici grana OSRH-a, predsjednik Hrvatske gospodarske komore Nadan Vidošević, predsjednik tvrtke TNT Productions Justin Webb, vojni izaslanici, predstavnici izlagača te brojni drugi uzvanici.

Doprinos regionalnom dijalogu, stabilnosti i sigurnosti

Izložbu je otvorila predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor. Među brojnim odlikama ASDA-e tom je prigodom naglasila i njezinu ulogu u jačanju regionalne suradnje: "Važna dimenzija Jadranske vojne i zrakoplovne izložbe je njezina okrenutost regiji. Na svoj način ASDA će dati bitan doprinos regio-

Ovakve izložbe privlače pozornost i posjećuju ih zaljubljenici u vojnu tehniku. No, one su primarno zamišljene kao poslovni događaj te su namijenjene predstavnicima vlada i obrambene industrije. Temeljna svrha im je upoznavanje izlagača, razmjena iskustava, otvaranje novih poslovnih mogućnosti, sklanjanje poslovnih kontakata i ugovora o suradnji, strateško povezivanje poslovnih ljudi i državnog sektora

n sajmovima vojne industrije

Od hrvatskih brendova prepoznatljivih u svijetu tu su ponajprije hrvatski proizvođači vojne odore, kacige, pištolja. Da bi bili vjerodostojni i u punom smislu uvjerili druge u neupitnu kvalitetu svojih proizvoda, najprije je njima trebalo opremiti svoju vojsku, što je Hrvatska i učinila. Hrvatski vojnik s hrvatskim pištoljem i puškom, kacigom i odorom domaće proizvodnje, uspješan u zadaćama u zemlji i inozemstvu tako je postao i promotor kvalitete hrvatske vojne industrije. Vojska je tako, s jedne strane, stvarni pokretač hrvatskog gospodarstva te, s druge strane, domaćim proizvođačima obrambene industrije otvara vrata na svjetska tržišta

nalnom dijalogu i biti dio mozaika izgradnje regionalne stabilnosti i sigurnosti.“ ASDA će, vjeruje, biti dodatni poticaj razvoju hrvatskog gospodarstva i njegovih konkurentnih sposobnosti na europskom i svjetskom tržištu. “Jadranska vojna i zrakoplovna izložba bit će doprinos uzajamnom razumijevanju u regiji te jačanju veza između vlada i industrije kao i unapređivanju međunarodne suradnje“,

kazala je Kosor, koja se kao i drugi visoki dužnosnici nada da će ovogodišnja izložba biti početak dobre tradicije i neizbjegno mjesto susreta, poslovanja i razmjene iskustava. Svečanost otvaranja bila je dobra prigoda da se izlagачima poželi mnogo poslovnih kontakata i uspjeha, posebno hrvatskim tvrtkama od kojih su se neke već dokazale i zauzele svoje mjesto na međunarodnom tržištu, te su

Pokrovitelj izložbe ASDA 2011 bila je Vlada RH a svečano ju je otvorila predsjednica Vlade Jadranka Kosor

u ovom segmentu, kazao je ministar obrane Davor Božinović, jake i prepoznatljive.

Mnoge hrvatske tvrtke od njih koje danas imaju svjetski prepoznatljive brendove nastale su još tijekom Domovinskog rata. Već je 2003. godine u sklopu Hrvatske gospodarske komore oformljeno udruženje proizvođača hrvatske vojne opreme. "Ni u jednom području ekonomski djelatnosti Hrvatska

nije uspjela stvoriti međunarodno prepoznatljiv brend osim u segmentu naoružanja i vojne opreme", kazao je Vidošević, a prema njegovim riječima nema tehničkog i tehnološkog napretka, nema razvoja jedne zemlje bez oružane komponente koja je ugrađena u nju.

Od hrvatskih brendova prepoznatljivih u svijetu tu su ponajprije hrvatski proizvođači vojne odore, kacige, pištolja. Da bi

Za Hrvatsku ova je izložba višestruko važna. Ponajprije za njezino gospodarstvo. Pokazala je da se Hrvatska i svijet, kako je izjavio ministar Božinović, u ovom poslu prožimaju. Njezina se važnost mora promatrati i u kontekstu našeg članstva u NATO savezu u sklopu kojeg Hrvatska surađuje s najvažnijim vojskama svijeta. "Oni su naši saveznici i ujedno najveći proizvođači vojne opreme i naoružanja i to otvara i prostor hrvatskoj namjenskoj industriji", kazao je ministar Božinović, a zadaća je Vlade i ministarstva kojem je na čelu podupirati vojnu proizvodnju

Prostor MORH-a na sajmu bio je otvoren za poslovne razgovore i sve potrebne informacije o izlagačima

Državni tajnici MORH-a Mate Raboteg i Pjer Šimunović na izložbenom prostoru RH Alana

Jadranska vojna i zrakoplovna izložba - ASDA 2011 ostan će upisana i u poslovni dnevnik tvrtke Đuro Đaković koja je s Patria Land Systemsom potpisala Memorandum o razumijevanju o njihovu budućem zajedničkom nastupanju na trećem tržištu. Potpisali su ga predsjednik Holdinga Đuro Đaković Zdravko Stipetić i potpredsjednik finske Patrie Antti Huuskonen. Veliki je to poslovni uspjeh za tvrtku Đuro Đaković, a potpisivanje ovog memoranduma im je priznanje za napore koje su učinili na usvajanju proizvodnje

bili vjerodostojni i u punom smislu uvjerili druge u neupitnu kvalitetu svojih proizvoda, najprije je njima trebalo opremiti svoju vojsku, što je Hrvatska i učinila. Hrvatski vojnik s hrvatskim pištoljem i puškom, kacigom i odorom domaće proizvodnje, uspješan u zadaćama u zemlji i inozemstvu tako je postao i promotor kvalitete hrvatske vojne industrije. Vojska je tako, s jedne strane, stvarni pokretač hrvatskog gospodarstva, te s druge strane, domaćim

proizvođačima obrambene industrije otvara vrata na svjetska tržišta.

Jadranska vojna i zrakoplovna izložba – ASDA 2011. ostan će upisana i u poslovni dnevnik tvrtke Đuro Đaković koja je s Patria Land Systemsom potpisala Memorandum o razumijevanju o njihovu budućem zajedničkom nastupanju na trećem tržištu. Potpisali su ga predsjednik Holdinga Đuro Đaković Zdravko Stipetić i potpredsjednik finske Patrie Antti Huuskonen. Veliki je to poslovni uspjeh za tvrtku Đuro Đaković, a potpisivanje ovog memoranduma im je priznanje za napore koje su učinili na usvajanju proizvodnje.

S dijelom izlagača i njihovim proizvodnim programom upoznao se i predsjednik Ivo Josipović koji je sa suradnicima također posjetio izložbu ASDA. Ocenjeno ju je iznimno važnom i uspješnom "Ovaj sajam vrijedan je ne samo za našu vojsku i ugled naše zemlje nego i za naše gospodarstvo. Ovo je prilika da naša vojna industrija drugim zemljama ponudi svoje vrijedne proizvode od kojih su se neki već dobro plasirali ne samo u regiji nego u cijelom svijetu".

I na kraju, izložba ASDA dobila je i svoju humanitarnu dimenziju. Naime, novčanu donaciju u iznosu od 20-ak tisuća kuna, koja je prikupljena od prodanih ulaznica za one posjetitelje koji se nisu na vrijeme prijavili

Izložbeni prostor tvrtke Đuro Đaković

Izložba ASDA dobila je i svoju humanitarnu dimenziju. Naime, novčanu donaciju u iznosu od 20-ak tisuća kuna koja je prikupljena od prodanih ulaznica za one posjetitelje koji se nisu na vrijeme prijavili i akreditirali za sajam prema uobičajenoj praksi za ovakav tip sajmova, državni tajnik MORH-a Mate Raboteg i direktor i vlasnik američke tvrtke TNT Productions Inc Justine Webb, organizator izložbe, uručili su Dječjem domu Maestral u Splitu.

i akreditirali za sajam prema uobičajenoj praksi za ovakav tip sajmova, državni tajnik MORH-a Mate Raboteg i direktor i vlasnik američke tvrtke TNT Productions Inc Justine Webb, organizator izložbe, uručili su Dječjem domu Maestral u Splitu.

Do donacije Dječjem domu Maestral došlo je na prijedlog Hrvatske ratne mornarice, koja s ovom institucijom njeguje dugogodišnje prijateljstvo sudjelujući u raznim oblicima pomoći, a što je sa zadovoljstvom prihvatio Justin Webb kojeg, kazao je, uvijek veseli kad se može pomoći, a posebno djeci. Donirana sredstva iskoristit će se za osiguravanje boljih uvjeta za djecu koja žive u ovoj ustanovi.

Nove mogućnosti za hrvatsku namjensku industriju

Za Hrvatsku ova je izložba višestruko važna. Ponajprije za njezino gospodar-

stvo. Pokazala je da se Hrvatska i svijet, kako je izjavio ministar Božinović, u ovom poslu prožimaju. Njezina se važnost mora promatrati i u kontekstu našeg članstva u NATO savezu u sklopu kojeg Hrvatska suraduje s najvažnijim vojskama svijeta. "Oni su naši saveznici i ujedno najveći proizvođači vojne opreme i naoružanja i to otvara prostor hrvatskoj namjenskoj industriji", kazao je ministar Božinović, a zadaća je Vlade i ministarstva kojem je na čelu podupirati vojnu proizvodnju.

Izložbe vojne industrije održavaju se najčešće svake dvije godine. Ako je suditi po plakatima koji su već tijekom trajanja ove izložbe najavljujali sljedeću ASDA 2013 u Splitu, vjerujemo da će se ostvariti želje hrvatskih dužnosnika da ova izložba, najveća u ovom dijelu Europe, postane tradicionalna. ■

Izložbe vojne industrije održavaju se najčešće svake dvije godine. Ako je suditi po plakatima koji su već tijekom trajanja ove izložbe najavljujali sljedeću ASDA 2013 u Splitu, vjerujemo da će se ostvariti želje hrvatskih dužnosnika da ova izložba, najveća u ovom dijelu Europe, postane tradicionalna

Organizacija i provedba izložbe

Između MORH-a kao domaćina i tvrtke TNT Productions kao organizatora izložbe potписан je Protokol o suradnji, kojim su definirana područja suradnje potrebna za uspješnu provedbu izložbe. U skladu s Protokolom, TNT Productions je snosio sve troškove pratećih usluga uobičajenih za održavanje velikih izložbenih priredbi (najam Spaladium Arene, plaćanje usluge kooperanata koji su bili angažirani na postavljanju izložbe, uređenje izložbenog prostora, usluga prijevoza i smještaja za predstavnike izlagачa (najveći svjetski proizvođači u području obrambene industrije iz Europe, SAD-a i drugih zemalja), stranih izaslanstava, izaslanstava MO zemalja regije itd.

Split je uvršten u kalendar međunarodnih vojnih izložbi u svijetu. To će biti tradicionalna priredba koja će se, počevši od 2011. održavati u Hrvatskoj svake dvije godine.

Izložba ima veliku važnost za hrvatsko gospodarstvo i međunarodnu afirmaciju hrvatskih proizvođača namjenske industrije, koji su imali priliku za poslovne susrete s vodećim svjetskim proizvođačima vojne opreme i naoružavanja, te dogovaranje zajedničkih poslovnih aranžmana uz minimalne troškove. Posebno je naglašen regionalni karakter izložbe (okupljanje najvažnijih predstavnika političkog i vojnoindustrijskog establišmenta zemalja jugoistočne Europe).

Ulaznice za posjet izložbi bile su na bazi besplatnih on-line akreditacija na portal izložbe a ostavljena je i mogućnost posjetiteljima koji se nisu tako akreditirali da kupovinom ulaznica po cijeni od 100 kn posjete izložbu. Prihod od prodanih ulaznica darovan je Domu za nezbrinutu djecu Maestral iz Splita.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

Toma VLAŠIĆ, snimili Tomislav BRANDT, Josip KOPI

Kako povećati suradnju, kako s manje novca osigurati sposobnije i dobro opremljene oružane snage samo su neka pitanja o kojima se raspravljalo na konferenciji koja je u Splitu okupila stručnjake iz ministarstava, oružanih snaga i industrije...

U sklopu izložbe ASDA 2011 u splitskoj je Spaladium Areni 30. ožujka u nazočnosti četrdesetak sudionika održana međunarodna konferencija "Izgradnja modernih obrambenih mogućnosti - prekogranična suradnja, ujedinjavanje i dijeljenje resursa" (Building modern defense capabilities - Crosborder cooperation, pooling and sharing). Sudionici konferencije bili su iz ministarstava obrane, oružanih snaga te predstavnici industrije.

Održana su i dva panela, a prvi je panel "Regionalna suradnja, multina- cionalna rješenja - fokus na središnju Europu i Jadran" (Regional cooperatioin, multinational solutions - Focus on Central Europe, Adriatic) vodio državni tajnik Pjer Šimunović.

Panel se bavio pogledom na to kako obrambeni sektor država središnje Europe i Jadrana može potaknuti djelotvorniju suradnju i tako ojačati nacionalne indu-

strijske kapacitete, potaknuti gospodarski razvoj, pojačati integraciju u NATO i EU te osigurati potrebne obrambene mogućnosti svojim oružanim snagama.

Na panelu su izlagali Atilla Demko, načelnik Službe za obrambeno planiranje Ministarstva obrane Republike Mađarske, Igor Nered, glavni direktor Uprave za logistiku Ministarstva obrane Republike Slovenije te pukovnik Igor Karnjuš, viši vojni savjetnik u Misiji RH

IZGRADNJA MODERNIH OB - PREKOGRAVIČNA SURADNJA, UJE

pri NATO-u. Sudionici panela istaknuli su važnost suradnje u pronalaženju novih načina za nabavu sve skupljeg oružja. Istaknuto je da je rast cijena vojne opreme i naoružanja u prosjeku veći od globalne stope inflacije. Svaka nova generacija oružja je sve skuplja, a vojni proračuni su sve manji. Dodatna je otegotna okolnost i globalna ekonomска kriza koja se odrazila i na smanjenje raspoloživih sredstava za vojne nabave te posljedično i na usporavanje programa nabave opreme i modernizacije oružanih snaga.

Od tih trendova nije izuzeta ni naša regija, a odgovor za prevladavanje nepovoljnih trendova jest zajednička suradnja te primjena inovativnih metoda. Jedna od mogućnosti je koncept "pooling and sharing" odnosno zajedničko djelovanje u nabavi skupih sustava te dijeljenje tako osiguranih resursa. Takav pristup omogućava zainteresiranim stranama da identificiraju zajedničke interese, podijele troškove nabave, uporabe i održavanja nekog skupog sustava. Tako se omogućava pribavljanje kapaciteta koje bi inače država samostalno morala nabaviti uz velike finansijske izdatke. Teret nabave se dijeli između partnera, uporaba je zajednička, a rezultati sinergijski.

Jedan od konkretnih primjera je inicijativa Strategic Airlift Capability koja je okupila 10 članica NATO-a i dvije članice Partnerstva za mir (Švedska i Finska) u zajedničkom financiranju nabave i uporabe tri transportna aviona Boeing C-17. Sudionici su, umjesto pojedinačne nabave, koja bi za pojedinačnu zemlju bila skuplja i neekonomična, zajedno nabavili tri letjelice te ih racionalno rabe jer oni svojim kapacitetima omogućavaju obavljanje zadaća za sve članice inicijative.

Pogledi i iskustva industrije

Drugi je panel moderirao državni tajnik Mate Raboteg, a tema mu je bila "Obrambena industrija i globalni gospodarski, sigurnosni i tehnološki izazovi" (Defence industries Facing global economic, security and technological changes). Na panelu je razmatran utjecaj čimbenika kao što su gospodarski, finansijski, sigurnosni, te moderne prijetnje na globalni i nacionalne obrambene sektore te na industriju.

Govornici na panelu bili su predstavnici industrije. Prvi je govornik bio Harald Annestad, predsjednik Kongssberg Defence & Aerospace, zatim Uli Fingerle, menadžer programa Eurofighter iz tvrtke Cassidian te Cristian Sfichi, menadžer za istočnu Europu tvrtke BAE Systems. Završni je govornik bio brigadni general Milan Knežević, načelnik Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju MORH-a.

Taj je panel bio izvrsna mogućnost da predstavnici industrije te predstavnici ministarstava obrane i oružanih

snaga razmijene poglede i iskustva u nabavljanju vojne opreme i naoružanja. Predstavnici industrije u svojim su izlaganjima pojasnili poglede svojih tvrtki na trendove u opremanju OS-a novim oružjem te načinima olakšavanja tog procesa krajnjim kupcima.

Trendovi stalnog rasta cijena vojne opreme i oružja tjeraju obje strane, i proizvođače i kupce na pronalaženje novih modela suradnje kako bi se s ograničenim finansijskim sredstvima kupilo modernu opremu za moderne vojske.

Racionalizacija, optimizacija i pametna nabava tada dolaze do punog izražaja. Samo bliska suradnja industrije i ministarstava odnosno oružanih snaga, istaknuli su sudionici konferencije, može dati kvalitetne rezultate koji će zadovoljiti sve koji sudjeluju u proizvodnji i uporabi skupe i nužne vojne opreme i naoružanja. Suradnja država pritom je onaj čimbenik koji tom složenom i skupom procesu treba dati životnost i dugoročnu održivost. ■

OBRAMBENIH MOGUĆNOSTI DINJAVANJE I DIJELJENJE RESURSA

U sklopu izložbe ASDA 2011 koja se tri posljednja dana u ožujku održavala u Splitu održana je i pokazna vježba u kojoj su sudjelovali Hrvatska ratna mornarica, HRZ i PZO te Bojna za specijalna djelovanja. Tijekom vježbe prikazani su postupci prilikom djelovanja Obalne straže u presretanju stranog broda koji prevozi sumnjivi teret u hrvatskim teritorijalnim vodama, standardna komunikacija između snaga koje sudjeluju u operaciji presretanja broda, ubacivanje specijalnih snaga na brod iz helikoptera tehnikom brzog konopa, pretres broda, djelovanje specijalnih snaga uz stalnu pomoć iz zraka te operacije traganja i spašavanja

Ubacivanje specijalnih snaga na sumnjivi brod

U sklopu "Jadranske vojne i zrakoplovne izložbe i konferencije-ASDA" koja se tri posljednja dana u ožujku održavala u Splitu održana je i pokazna vježba u kojoj su sudjelovali Hrvatska ratna mornarica, HRZ i PZO te Bojna za specijalna djelovanja.

Cilj je bio pokazati zajedničko djelovanje i obučenost snaga u postupanju prema brodu koji prevozi ilegalni teret namijenjen teroristima. U sklopu vježbe prikazani su postupci prilikom djelovanja Obalne straže u presretanju stranog broda koji prevozi sumnjivi teret u hrvatskim teritorijalnim vodama, standardna komunikacija između snaga koje sudjeluju u operaciji presretanja broda, ubacivanje specijalnih snaga na brod iz helikoptera tehnikom brzog konopa, pretres broda, djelovanje specijalnih snaga uz stalnu pomoć iz zraka te operacije traganja i spašavanja.

Vježba je održana u splitskoj luci Lora 29. ožujka, a pratili su je predsjednica Vlade Jadranka Kosor, ministar obrane Davor Božinović, državni tajnici MORH-a, načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić i njegovi zamjenici te drugi visoki vojni i civilni dužnosnici, vojni

MORNARICA, ZRAKOPL SNAGE U OSIGURANJU

izaslanici akreditirani u Republici Hrvatskoj te izlagači i drugi sudionici izložbe vojne opreme i naoružanja ASDA.

Odvijala se prema zamišljenom scenariju koji nažalost u današnje doba, kad sigurnosti na moru sve veću prijetnju predstavljaju asimetrične ugroze, može biti itekako stvaran. U hrvatske teritorijalne vode uplovio je brod koji je, prema obavještajnim podacima, prevozio sumnjivi teret. Najvjerojatnije oružje i vojnu opremu namijenjenu teroristima. Civilne snage sigurnosti, odmah nakon dobivanja obaveštaji o sumnjivom teretu, obavijestile su Obalnu stražu čiji je ophodni brod u skladu s postupcima krenuo u akciju. Obavijestili su posadu broda "PINGUIN" o informacijama s kojima raspolažu te zatražili provjeru tereta koji se prevozi. Posada broda koji je plovio pod zastavom zemlje Orlandia, kazala je da te informacije nisu točne. Odbili su i mogućnost pretrage brodskog tereta. Nakon neuspješnog pregovaranja, Obalna straža poziva ratno zrakoplovstvo koje je trebalo u područje operacije dovesti specijalne snage koje će stvoriti uvjete za pretragu broda. U skladu sa standardnim operativnim postupcima potporu operaciji iz zraka davale su specijalne snage na moru. Spušteni na sumnjivi brod iz helikoptera tehnikom brzog konopa vojni specijalci su prisilili posadu da zaustavi brod i omogućili pripadnicima Obalne straže koji su obučeni i imaju zakonske ovlasti za pretraživanje i zadržavanje sumnjivih osoba i tereta, ukrcavanje na brod i pretragu tereta koji prevozi. Operaciju pretraživanja broda sigurnosno su podupirale snage Hrvatskog ratnog zrakoplovstva čiji je helikopter cijelo vrijeme nadlijetao područje na kojem se zatekao strani brod. Tijekom zapljene tereta jedan član posade broda skočio

je u more te je trebalo provesti akciju traganja i spašavanja. Pošto je posada helikoptera provela operaciju traganja, pristupilo se spašavanju. Plivač specijalnih snaga spasio je člana posade broda u moru te ga pripremio za sigurni transport helikopterom. Nakon njega posada helikoptera pokupila je i pripadnika Bojne za specijalna djelovanja te je time akcija traganja i spašavanja na moru uspješno okončana. Na brodu je pronađen i sumnjivi teret te ga je trebalo prevesti u najbližu luku na daljnje postupanje.

Sve snage koje su sudjelovale u vježbi uspješno su obavile svoje specifične zadaće. Demonstrirale su i izvrsnu koordinaciju, uvježbanost i sposobnost zajedničkog djelovanja u svim segmentima vježbe, od najjednostavnijih do najsloženijih na kopnu, u moru i zraku neovisno o vremenskim uvjetima.

Sudionici izložbe ASDA, kao i uzvanici iz naše, ali i drugih zemalja tijekom vježbe su vidjeli samo dio sposobnosti i obučenosti postrojbi OSRH-a u suprotstavljanju asimetričnim prijetnjama, za borbu protiv kojih sve sastavnice oružanih snaga trebaju imati spremne i dobro obučene snage. Isto tako vidjeli su i vojnu opremu i naoružanje hrvatskih proizvođača na hrvatskim vojnicima, VHS jurišnu pušku, pištolj HS, kacige, borbene odore, opremu.

Izložba ASDA, tako je bila između ostalog i dobra prigoda za promociju sposobnosti OSRH-a, njihovu određenost i predanost, u ovom slučaju osiguranje sigurnosti plovidbe kao i drugih aktivnosti na moru, te na svojevrstan način i promocija vojne opreme i naoružanja koji su proizvod hrvatske namjenske industrije i svojom su kvalitetom osigurali mjesto na zahtjevnom svjetskom tržištu. ■

OVSTVO I SPECIJALNE HRVATSKOG JADRANA

Marija ALVIR, snimio Stjepan BRIGLJEVIĆ

Hrabrost i domoljublje branitelja U TEMELJIMA SU NAŠE DRŽAVNOSTI

Kada neki budući naraštaji budu čitali hrvatsku povijest, znat će za ovu akciju, za Josipa Jovića i za činjenice da jedan mali narod zna obraniti svoju slobodu i izgraditi svoju državu, poručio je predsjednik Republike Ivo Josipović, prisjetivši se tisuća branitelja koji se nisu ustezali podnijeti žrtvu da bi stvorili državu

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod spomenika na Plitvičkim jezerima 31. ožujka obilježena je 20. godišnjica akcije Plitvice i pogibije prvog hrvatskog redarstvenika Josipa Jovića, u kojoj je ranjeno sedam hrvatskih redarstvenika. Uz članove obitelji Jović, prvoj žrtvi u Domovinskom ratu počast su odala državna izaslanstva, predstavnici županijskih i lokalnih vlasti te brojnih braniteljskih udruga.

Vijence podno spomenika, koji je obogaćen novim sadržajima, položili su predsjednik Republike Ivo Josipović i potpredsjednik Hrvatskog sabora Ivan Jarnjak s izaslanstvima te ministri unutarnjih poslova Tomislav Karamarko i obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić u izaslanstvu Vlade, kao i brojna druga izaslanstva. U prigodnim obraćanjima okupljenima svi su isticali veličinu žrtve prvog hrvatskog redarstvenika i važnost očuvanja vrijednosti Domovinskog rata, kao i uspomene na sve hrvatske žrtve. "Kada neki budući naraštaji budu čitali hrvatsku povijest, znat će za ovu akciju, za Josipa Jovića i za činjenice da jedan mali narod zna obraniti svoju slobodu i izgraditi svoju državu", poručio je predsjednik Republike Ivo Josipović, prisjetivši se tisuća branitelja koji se nisu ustezali podnijeti žrtvu da bi stvorili državu. "Kriza je, ima i danas onih koji sumnjaju da Hrvatska neće uspjeti završiti pregovore s Europskom unijom i izaći iz gospodarske krize. Siguran sam da možemo izaći iz gospodarske krize i završiti pregovore, a siguran sam i da će se svake godine na ovom mjestu i drugima koji su simbol Domovinskog rata moći s ponosom reći da je Hrvatska napravila još jedan korak prema Hrvatskoj kakvu je sanjao Josip Jović i

drugi hrvatski branitelji", istaknuo je, zaključivši da će "neki budući naraštaji gledati nas koji odgovaramo za danas i sutra ove zemlje i pitati se jesmo li na ispravan način prepoznali ovu poruku hrabrosti, domoljublja i odlučnosti koje nam je ostavio Josip Jović".

Potpredsjednik Hrvatskog sabora i ratni ministar unutarnjih poslova Ivan Jarnjak posebno je istaknuo zasluge prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana, koji je, kako je rekao, prvi put u povijesti uspio okupiti sve Hrvate na jednoj strani, zaključivši da je upravo to jedinstvo hrvatskog naroda sinergija zahvaljujući kojoj smo pobijedili u Domovinskom ratu.

"Pucanj u Josipa Jovića bio je pucanj u Hrvatsku i znak koji nam je pokazao s kim imamo posla", kazao je izaslanik predsjednice Vlade i ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko. Prisjećajući se akcije Plitvice i "Krvavog Uskrsa", podsjetio je na hrabre domoljube u odorama hrvatske policije, koji su se oduprli znatno nadmoćnjem agresoru. Među prvim hrvatskim redarstvenicima bio je i Josip Jović, "primjer i nadahnuće hrvatskim braniteljima", rekao je, zaključivši da za velika djela treba podnijeti i velike žrtve. "Neki danas ne žele znati da je Domovinski

rat bio pravedan, obrambeni i da smo imali pravo braniti zemlju”, rekao je i pozvao na jedinstvo u prevladavanju svih naših kušnji i problema, dostoјanstveno i strpljivo, put naših branitelja iz Domovinskog rata. “Budimo jedinstveni kao u dane ponosa i slave, kao i naši branitelji ranih 90-ih”, poručio je Karamarko i pozvao na beskompromisnu borbu za razvoj gospodarstva i kako bi naša zemlja postala punopravnom članicom EU-a.

Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić podsetio je na braniteljske žrtve, ističući pritom kako je Hrvatska danas članica NATO-saveza, a uskoro i EU-a te da se vraćamo onamo kamo i pripadamo, i to zahvaljujući ponajprije žrtvi svih hrvatskih branitelja. “Zahvaljujući njihovoj žrtvi, mi danas imamo slobodnu i neovisnu, a sutra i europsku Hrvatsku. Iština, mnogi od njih nisu stigli ostvariti svoje snove, no ostvarili su vjekovni san Hrvata. Hrvatski branitelji stvorili su hrvatsku državu, obranivši je i oslobodivši od velikosrpskog agresora. To je činjenica koju nikada ne smijemo zaboraviti i koju često trebamo isticati, kako zbog žrtava kojima dugujemo našu slobodu i samostalnost tako i zbog budućih naraštaja kojima ostavljamo u zalog jedinu nam domovinu”, poručio je ministar Ivić. Načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić pozdravio je okupljene i uime ministra obrane Davora Božinovića. U svom obraćanju istaknuo je da je na današnji dan prije 20 godina pisan temelj moderne hrvatske povijesti i da su utemeljeni korijeni budućih obrambenih snaga, dodavši da je Josip Jović prva žrtva Domovinskog rata koja obvezuje, a istodobno i žrtva koja je ugrađena u temeljne vrijednosti naših Oružanih snaga. U euroatlantske integracije naše Oružane snage

unoše i dio svoje povijesti te naslijeda, ali i bogata iskustva iz Domovinskog rata i vrijednosti koje su ugrađene u obrambeni sustav, kazao je general Lovrić, podsjetivši da danas hrvatski vojnici i policajci aktivno pridonose očuvanju mira diljem svijeta.

Okupljanje na Plitvicama završilo je molitvom, koju je predvodio vojni ordinarij biskup Juraj Jezerinac, a događaj je upot-

punio prigodni nastup Klape “Vinčace”. U organizaciji Udruge specijalne jedinice policije “Grom” na komemoraciji su sudjelovali i ultramaratonci, koji su u spomen na Josipa Jovića pretrčali 97 km od Karlovca do Plitvice, te karavana konjanika, koja također tradicionalno sudjeluje u obilježavanju akcije Plitvice i pogibije prve žrtve u Domovinskom ratu. ■

Načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić pozdravio je okupljene i uime ministra obrane Davora Božinovića

“Siguran sam da će se svake godine na ovom mjestu i drugima koji su simboli Domovinskog rata moći s ponosom reći da je Hrvatska napravila još jedan korak prema Hrvatskoj kakvu je sanjao Josip Jović i drugi hrvatski branitelji”, istaknuo je predsjednik Josipović

Ministar Božinović s ministrom obrane Izraela

Ministar obrane Davor Božinović susreo se 31. ožujka s ministrom obrane Izraela Ehudom Barakom, a u sklopu službenog posjeta predsjednici Vlade Republike Hrvatske Jadranke Kosor Izraelu.

Ministri Božinović i Barak izrazili su zadovoljstvo dosadašnjom dobrom suradnjom dvaju ministarstava te su razgovarali o mogućnostima daljnog proširenja i unapređenja obrambene suradnje dvaju zemalja. Božinović i Barak dogovorili su suradnju, odnosno sastanke predstavnika ministarstava i oružanih snaga dviju zemalja na ekspertnim razinama koji bi trebali ispitati mogućnosti produbljenja vojno-tehničke suradnje Hrvatske i Izraela.

OJI

Otvorene Cisco Expo konferencije

Državni tajnik MORH-a Mate Raboteg nazočio je 30. ožujka otvorenju desete jubilarne Cisco Expo konferencije posvećene suvremenim mrežnim i komunikacijskim tehnologijama koja se održava u splitskom hotelu Le Meridien Lav. Otvorenju konferencije nazočio je i predsjednik RH i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga

Ivo Josipović. Tema ovogodišnje konferencije je kolaboracija i virtualizacija bez granica, a u sklopu konferencije održano je pedesetak predavanja te niz praktičnih radionica i demonstracija. Na konferenciji su predstavljene različite Cisco tehnologije za poslovne korisnike, pružatelje usluga i tijela državne uprave. Riječ je o tehnologijama koje omogućuju brzu i djelotvornu razmjenu ideja te tako neposredno stvaraju nove prilike u poslovanju. Ciscove inovacije omogućuju da se brzo prihvate novi načini poslovanja te upravo takvim novim tehnologijama poveća produktivnost i smanjuje troškovi.

Snimio Tomislav Branić

Mate Raboteg se u svom obraćanju osvrnuo na dosadašnju suradnju MORH-a i Cisco Hrvatska, a posebno je govorio o potrebama obrambenog sektora za specifičnim uslugama i proizvodima ove tvrtke i perspektivama budućeg razvoja. Podsetio je na važnu ulogu koje imaju nova tehnološka rješenja u brojnim zadaćama obram-

benog sustava, kao i u međunarodnim misijama te je istaknuo da obrambeni sustav treba stručno i sposobljeno osoblje s Cisco kompetencijama. "MORH kao dio sustava državne uprave ima potrebu za integracijom i stalnim praćenjem ITT usluga", zaključio je Raboteg.

Predsjednik Josipović je u prigodi otvaranja konferencije kazao da je IT industrija temelj našeg razvoja te je posebno istaknuo da je internet apsolutno demokratizirao društvo i da je predsjednik danas dostupan putem interneta svakome i svakodnevno.

L. PARLOV

Predavanje o Hrvatskoj američkim osmoškolcima

Brigadni general Zdravko Jakop održao je predavanje na engleskom jeziku o RH i međunarodnoj vojnoj suradnji RH učenicima osmog razreda i nastavnicima na kanadskoj Osnovnoj školi "St. Joseph" u Actonu kod Toronta. Aktivnost je provedena u sklopu suradnje vojne škole i civilnih organizacija u Kanadi.

Predavanju su nazočili i učenici nižih razreda škole koji su podrijetlom iz Hrvatske.

Na kraju predavanja od dva nastavna sata direktor škole Colin Simpson zahvalio je na predavanju uručivši generalu Jakopu zahvalnicu, kao simbol mira i prijateljstva. Direktoru škole general Jakop uručio je Vučedolsku golubicu.

General Jakop s još šest hrvatskih časnika polazi tečaj engleskog jezika u Kanadi, u Školi stranih jezika kanadskih OS-a u bazi Borden (CFLS Base Borden).

OJI

Posjet predstavnika NATO Inicijative za izgradnju integriteta

Ministarstvo obrane posjetili su 5. travnja predstavnici NATO-ove Inicijative za izgradnju integriteta - Building Integrity Initiative s ciljem održavanja završnih konzultacija u finaliziranju Procjene za Hrvatsku u sklopu predmetne inicijative.

Building Integrity (BI) tim se sastoji od nekoliko NATO predstavnika, predvođenih bivšim veleposlanikom Ujedinjenog Kraljevstva pri NATO-u Stewartom Eldonom. Inicijativu je osnovalo Euroatlantsko partnersko vijeće (EAPC) u studenom 2007. godine unutar NATO-ovog Akcijskog plana za suradnju na izgradnji obrambenih institucija (Partnership Action Plan on Defence Institution Building; PAP- DIB). Osnovna namjera inicijative jest podizanje svjesnosti, promicanje dobrih praksi i osiguravanje praktičnih alata koji pomažu nacijama u izgradnji integriteta i smanjivanja rizika korupcije u sigurnosnom sektoru jačanjem transparentnosti. Ministarstvo obrane prošle je godine izradilo i Upitnik samoprocjene integriteta. Na temelju dostavljenog odgovora i stručnih konzultacija koje su se održale 5. travnja, bit će izrađena i konačna Procjena (Perr Review Report) čija

Snimio Josip Kopić

je osnovna namjera prepoznavanje postojećih pozitivnih praksi u izgradnji integriteta i smanjenju rizika od korupcije u obrambenom sustavu te izdvajanje preporuka za dodatno unapređivanje postojećih nacionalnih praksi i rješenja. Tijekom boravka u Hrvatskoj NATO-ov tim se sastao s državnim tajnikom MORH-a Pjerom Šimunovićem, predstvincima odgovornih cjelina MORH-a i Oružanih snaga RH, a predviđen je i susret predstavnika NATO-a i s predstvincima drugih tijela državne uprave i nevladinih organizacija u RH.

OJI

Finski veleposlanik u nastupnom posjetu

Snimio Josip Kopić

Ministar obrane Davor Božinović primio je 5. travnja u nastupni posjet veleposlanika Republike Finske u RH Juha Ottmana. Tijekom susreta razgovaralo se o dosadašnjoj suradnji dviju zemalja, s osvrtom na suradnju u projektu nabave borbeno-oklopnih vozila za potrebe Oružanih snaga RH, od-

nosno potpisane ugovore s finskom tvrtkom Patria. Hrvatski ministar je tom prigodom podsjetio na nedavno potpisani Memorandum između tvrtki Đuro Đaković Specijalna vozila i Patria, tijekom trajanja izložbe/konferencije vojne industrije ASDA u Splitu, a kojim se omogućilo zajedničko istupanje tvrtki na trećim tržištima. Naglasio je da zajednički nastup na trećim tržištima upravo jamči isplativost takvih investicija. Razgovaralo se također i o dosadašnjim iskuštvima sudjelovanja dviju zemalja u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama, s naglaskom na budućnost angažmana u misiji ISAF u Afganistanu i započeti proces tranzicije. Veleposlanik Otmman osvrnuo

se i na zajednički angažman u sklopu EU Borbenih skupina, gdje su trenutačno u sklopu Nordijske borbene skupine angažirani pripadnici i finskih i hrvatskih oružanih snaga. Taj angažman doprinos je koji dvije zemlje daju Zajedničkoj sigurnosnoj obrambenoj politici, a za Republiku Hrvatsku je to od posebne važnosti jer će RH vrlo skoro postati punopravna članica EU. Ministar Božinović je naglasio da će Hrvatska nastaviti s konkretnim doprinosom Zajedničkoj europskoj sigurnosti i razvoju i osiguravanju potrebnih sposobnosti i snaga, a finski veleposlanik je istaknuo kako Finska podržava što skoriji završetak pregovora RH za ulazak u EU, naglašivši da je hrvatski primjer pristupanja euroatlantskim integracijama dobar primjer i motivacija za druge zemlje u regiji.

OJI

Češki veleposlanik u MORH-u

Veleposlanik Republike Češke u RH Karel Kühnla boravio je 4. travnja u službenom posjetu MORH-u gdje ga je primio hrvatski ministar obrane Davor Božinović.

Tijekom susreta razgovaralo se o suradnji dviju zemalja u sklopu NATO inicijativa, pri čemu je istaknuta NATO inicijativa helikopterskog transporta u NATO misijama, a u kojoj je Češka vodeća zemlja. Veleposlanik Kühnl je istaknuo da dvije zemlje, članice NATO-a imaju

slične kapacitete i opremu, te je naglasio mogućnost suradnje dviju zemalja i na području vojne industrije. Uputio je čestitke i pohvale ministru Božinoviću na prošlotjednoj izložbi/konferenciji vojne industrije ASDA u Splitu na kojem su se predstavile i tvrtke iz Republike Češke. Hrvatski ministar se zahvalio na čestitkama te istaknuo otvorenost za suradnju na području vojne industrije, kao i za razmjenu iskustava u modernizaciji i opremanju oružanih snaga.

OJI

Piloti 93. zb pomagali u obnovi spomenika Ronu Brownu

U suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom posada Eskadrile transportnih helikoptera 93. zb HRZ-a i PZO-a sudjelovala je 28. ožujka s helikopterom Mi-8 MTV u zračnom prijenosu i dostavi kamenih ploča za potrebe sanacije oštećenog spomen-obilježja poginulog ministra trgovine SAD-a Rona Browna. Oštećenja na kamenim pločama spomenika nastala su djelovanjem potresa te je zatražena potpora HRZ-a i PZO-a u dopremi materijala uz pomoć helikoptera.

Posada iz Divulja prevezla je kamene ploče iz Zračne luke Dubrovnik na vrh Stražišće gdje se nalazi spomenik R. Brownu koji je zajedno s izaslanstvom američkog Ministarstva trgovine i skupinom poslovnih ljudi poginuo u zrakoplovnoj nesreći američkog vojnog zrakoplova 3. travnja 1996. U nesreći je poginulo i dvoje hrvatskih državljana. M. K.

Pripadnici Udruge veterana 4. gbr u posjetu HRM-u

Zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Ante Urlić sa suradnicima primio je 24. ožujka u posjet pripadnike Udruge veterana 4. gardijske brigade na čelu s predsjednikom Božom Zadrom. Kontraadmiral Urlić izrazio je zadovoljstvo angažmanom Udruge u organizaciji nadolazeće svečane proslave 20. obljetnice osnutka udarne 4. gardijske brigade Pauci koja je dala velik doprinos u

stvaranju Republike Hrvatske, dodavši da će HRM pružiti potporu Udrizi u daljnjoj organizaciji nadolazeće svečanosti.

Udruga kontinuirano sudjeluje u obilježavanjima vojno-redarstvenih operacija, obljetnica Domovinskog rata te posebnu pozornost posvećuje njegovajući uspomena na žrtve u Domovinskom ratu.

Sedmi kontingent u misiji KFOR

U sedmomjesečnu mirovnu operaciju NATO-a KFOR na Kosovu, 24. ožujka upućen je prvi dio snaga sedmog hrvatskog kontingenta.

U sedmom kontingentu je 20 pripadnika OSRH, većinom iz Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane s dva transportna helikoptera Mi - 171 Sh a četvrti put u hrvatskom kontingentu u mirovnoj operaciji KFOR na Kosovu nalazi se i jedna žena, koja će biti angažirana na poslovima logističkog dočasnika, NEP (Nacionalni element potpore). Ostali dio snaga 7. kontingenta bit će upućen u područje operacije idućih dana. Zapovjednik 7. HRVCON-a u mirovnoj operaciji KFOR jest satnik Tihomir Majerić, a

kontingent će biti razmješten na području Campa Bondsteel u Ferizaju/Uroševcu. Temeljna zadaća je prevoženje ljudi i tereta, a kontingent se sastoji od tri posade helikoptera, zrakoplovno-tehničkog tima za održavanje i nacionalnog elementa potpore, te dva transportna helikoptera Mi-171Sh.

Obilježena 19. obljetnica 93. zb HRZ i PZO

U vojarni je "Zemunik" 21. ožujka obilježen Dan postrojbe i 19. obljetnica osnutka 93. zrakoplovne baze HRZ i PZO-a. Uz djelatnike, umirovljene djelatnike te dosadašnje zapovjednike postrojbe proslavljen je nazočio i zamjenik zapovjednika HRZ i PZO-a, brigadni general Dražen Šćuri.

General Šćuri je naglasio posebno značenje 93. zb HRZ i PZO-a u školovanju pilota i aktivnostima postrojbe koje su u funkcije društvene zajednice. "Pred vama je jedna od naših najvažnijih zadaća, stvarati nove generacije vrhunskih pilota i drugog zrakoplovog osoblja koji će, kao sofisticirani dio oružane sile, ispuniti sve potrebne uvjete za potpun odgovor na tehničke i stručne izazove", poručio je general.

Zapovjednik 93. zb HRZ i PZO-a, brigadir Miroslav Kovač, osvrnuo se na povijesni put postrojbe, od njezina utemeljenja u ožujku 1992. godine do zadaće koje danas provodi. Osim temeljne zadaće u školovanju pilotskog kadra, postrojba je prepoznatljiva i po sudjelovanju u nizu aktivnosti, od gašenja požara iz zraka i

medicinskih letova, do sudjelovanja u akcijama traganja i spašavanja. Istaknuo je ulogu postrojbe u prošlogodišnjoj protupožarnoj sezoni, kada je 93. zb HRZ i PZO-a sudjelovala u gašenju 90 požara, u prvim mjesecima ove godine kada su pripadnici bili na više od 30 požarišta i imali 100 sati naleta, te također u letovima za medicinske potrebe tijekom kojih je u prošloj godini ukupno prevezeno 376 pacijenata.

Na svečanosti obilježavanja Dana postrojbe pripadnicima koji su bili umirovljeni prošle godine dodijeljene su plakete 93. zrakoplovne baze, a najboljim pojedincima postrojbe uručene su pohvale i nagrade.

U organizaciji 93. zrakoplovne baze HRZ i PZO-a, na mjesnim grobljima je u Sukošanu i Škabrnji istoga dana odana počast hrvatskim braniteljima koji su poginuli od 18. do 23. ožujka 1993. u Škabrnji, u obrani dostignutih crta u vojnoredarstvenoj operaciji Maslenica.

Funkcionalna obuka o informacijskoj sigurnosti

U Zapovjedništvu za potporu, u vojarni "Satnik Josip Zidar" u Velikoj

Buni, 23. ožujka provedena je funkcionalna obuka informacijske sigurnosti. Na obuci su bili koordinatori informacijske sigurnosti zapovjedništva ZzP-a i podređenih postrojbi.

Započela letačka obuka u 93. zb HRZ i PZO

U vojarni je "Zemunik", u Eskadrili aviona 93. zrakoplovne baze HRZ i PZO-a 22. ožujka započela praktična temeljna letačka obuka prvog naraštaja po novom modelu školovanja hrvatskih vojnih pilota na avionu ZLIN 242 L.

Uz šest kandidata iz Hrvatske u statusu časnika, vojnih stipendista i dragovoljnijih ročnika iz sustava MORH-i OSRH, među polaznicima je i vojnik Dražen Matijević, pripadnik OS BiH koji je na školovanju za vojnog pilota u 93. zrakoplovnoj bazi na temelju bilateralnog sporazuma RH i BiH.

Letačku obuku temeljnog letenja na ZLIN-u započela su i dva učenika-pilota XVII. naraštaja u sklopu redovitog školovanja projekta "Kadet". Svi polaznici prethodno su uspješno završili seleksijsko letenje, program teorijske nastave i temeljnu padobransku obuku, a tijekom iduća tri mjeseca, pod stručnim vodstvom nastavnika letenja, u obuci na ZLIN-u usvajat će sadržaje iz letačke obuke temeljnog, navigacijskog i grupnog letenja u trajanju 50 sati naleta po polazniku.

U nastavku obuke vojnih pilota polaznici će se, primjereno izraženim interesima, postignućima na obuci i potrebama HRZ i PZO-a, tijekom lipnja podijeliti na pilote aviona i pilote helikoptera.

Obuka laboranata za uporabu pokretnog laboratoriјa

Bojna za opću logističku potporu ZzP-a je u vojarni "Pleso" od 31. siječnja do 22. ožujka provela obuku laboranata za uporabu pokretnog laboratoriјa za ispitivanje osnovnih svojstava goriva u Vodu za opskrbu klase III, čiji

su polaznici bili djelatnici Bojne za opću logističku potporu.

Obuka je obuhvatila upoznavanje s uređajem, njegovih dijelova i funkcija, rad s uređajem i ostalim sredstvima potrebnim za izvođenje pojedine analize te obuku laboranata za ispitivanje propisanog tijeka ispitivanja funkcioniranja pokretnog laboratoriјa.

Učenici iz Šibenika i Obrovca posjetili vojarnu "Zemunik"

Učenici i nastavnici Osnovne škole iz Obrovca te srednje Prometno-tehničke škole iz Šibenika, posjetili su 25. ožujka vojarnu "Zemunik".

Tijekom posjeta učenici su se upoznali s područjima njihova interesa i sadržajima stručne terenske nastave, a predstavljena im je i tehnika na kojoj se školju hrvatski vojni piloti. Učenici su imali prigodu razgledati muzej na otvorenom s izloženim sredstvima i tehnikom rabljenom u Domovinskom ratu, a predstavljena im je i uloga Hrvatskog ratnog zrakoplovstva u obrani i oslobođanju Hrvatske.

Lana KUNIĆ, foto NATO

Početak procesa povlačenja iz Afganistana

Afganistanski predsjednik Hamid Karzai prošloga je tjedna najavio da će afganistske snage od ove godine same skribiti za sigurnost u trima pokrajinama i četirima gradovima umjesto NATO-a, te time najavio početak procesa povlačenja, a koji bi trebao biti okončan do kraja 2014. Kazao je da afganistanski narod više ne želi da drugi skrbe za njegovu sigurnost te dodao da je riječ o teškoj zadaći u zemlji

koja je opustošena tridesetogodišnjim sukobom. "Ovo je godina zaokreta u procesu uspostave vlasti i mira, u kojoj ćemo preuzeti više odgovornosti", dodao je predsjednik afganistanske države. Istaknuo je da će Afganistan preuzeti punu odgovornost za sigurnost pokrajine Kabula s istoimenom prijestolnicom, osim nestabilnog okruga Surobija, gdje su raspoređeni francuski vojnici i Laškar Gaha, prijestolnice pokrajine Helmanda, talibanskog uporišta na jugu. Isto tako afganistske snage osiguravat će i pokrajinu Pančir, sjeverno od Kabula i Bamijan, u središtu u kojima je mirno te još tri pokrajinske prijestolnice Herat (pokrajina Herat, na zapadu), Mazar-e-Sharif (Balk, na sjeveru) i Mehtarlam (Lagman, na istoku). Odluku afganistanskog predsjednika Hamida Karzaija kojom će afganistske institucije započeti postupno preuzimati vodeću ulogu za sigurnost vlastite zemlje pozdavlja i Hrvatska, što je istaknuto u priopćenju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. U Ministarstvu smatraju da je početak procesa takve tranzicije jasan pokazatelj da je strategija u Afganistanu uspješna i da

uloženi naporu daju rezultate. Istaknuli su i da je Hrvatska svojim doprinosom međunarodnom angažmanu dio tog uspjeha. U priopćenju stoji da tranzicija ne znači trenutačno povlačenje cijelokupnih međunarodnih snaga iz Afganistana, ali se očekuje da će omogućiti postupno smanjenje međunarodne vojne prisutnosti. To je proces u kojem će biti potrebno nastaviti pružati pomoć afganistanskim snagama da razviju svoje sposobnosti i time sigurnost svoje zemlje učine održivom i trajnom. Napominju da Hrvatska svojim sudjelovanjem u misiji ISAF, osnovanoj mandatom Vijeća sigurnosti UN-a i uspostavljenoj na poziv afganistanske Vlade, snažno podupire proces tranzicije aktivnostima obuke i treninga afganistanskih snaga sigurnosti. Veći dio hrvatskog kontingenta posvećen je jedino treningu i obuci afganistanske vojske i policije. Hrvatska će i dalje nastojati da se njezin angažman što je više moguće usmjeri na to ključno područje." "Cilj je afganistanske Vlade da institucije te zemlje imaju vodeću ulogu za sigurnost na cijelom njezinom području do kraja 2014. Tu ambiciju podupire i Hrvatska kao članica NATO-a i sudionica ISAF-a", stoji u priopćenju. Odluku je podupro i glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen koji je istaknuo kako čestita afganistanskom predsjedniku na donošenju ove odluke koja će afganistanskom narodu utrti put za preuzimanje sudbine u vlastite ruke. Istaknuo je da je to samo dio puta do konačnog odredišta, a na kojemu će svaki korak biti jedino isključivo uvjetima na terenu. "Nitko ne želi da naše snage ostaju i dan duže u borbi no što je potrebno, ali je jednako važno da održimo kontinuitet i solidarnost da bi se osigurala nepovratna tranzicija", rekao je Rasmussen.

NATO preuzima zapovjedništvo nad operacijama u Libiji

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen potvrdio je nakon sastanka održanog u nedjelju da će NATO smjesti preuzeti zapovjedništvo nad operacijama u Libiji. Istaknuo je i da je od visokog operativnog zapovjedništva NATO-a zatraženo da pokrene hitnu provedbu te operacije. Osim što je NATO odlučio preuzeti zapovjedništvo nad svim vojnim operacijama u Libiji, pobrinuo se i za embargo nad oružjem na Mediteranu i zonu zabrane leta iznad Libije. Naime, Sjevernoatlantski savez počeo je pomorske ophodnje ispred libijske obale da bi nadzirao poštovanje embarga o oružju koji je uveo UN. Stoga je mobilizirao svoje pomorske kapacitete u sklopu UN-ove rezolucije koja treba zaustaviti napade na libijske civile, a prve ophodnje počele su već u srijedu prošloga tjedna. Šest brodova je u

međunarodnim vodama ispred libijske obale, a potporu im pružaju zrakoplovi i lovci zaduženi za širi nadzor i za presretanje zrakoplova za koje postoji sumnja da prevoze oružje u Libiju. Prema riječima glavnog tajnika, u Libiji je cilj zaštititi civile i zone nastanjene civilima, a kojima prijete napadi Gadafijeva režima. "Saveznici NATO-a odlučili su preuzeti zapovjedništvo nad svim vojnim operacijama u Libiji u skladu s Rezolucijom 1973 Vijeća sigurnosti UN-a", kazao je Rasmussen nakon sastanka veleposlanika 28 zemalja članica. Na čelo operacije NATO-a u Libiji imenovan je kanadski general Charles Bouchard, koji je

O hrvatskom stajalištu unutar NATO-a u vezi s intervencijom u Libiji predsjednica Vlade Jadranka Kosor rekla je da je Hrvatska zadovoljna što je uspostavljen pravni temelj za aktivnosti u Libiji i da Hrvatska, kao članica NATO-a, razgovara s ostalim partnerima o ulozi Saveza u toj operaciji.

kazao da uz partnere koji nisu članovi NATO-a, NATO planira učiniti sve što može da bi spriječio uporabu zračnih snaga te će to učiniti pomno i precizno sprečavajući pogibiju stanovništva Libije. "Naša je zadaća zatvoriti libijski zračni prostor za sve letove osim spasilačkih i humanitarnih", kazao je.

Kolinda Grabar-Kitarović imenovana pomoćnicom glavnog tajnika NATO-a

Kolinda Grabar-Kitarović, hrvatska veleposlanica u Sjedinjenim Američkim Državama, imenovana je za pomoćnicu glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju i time je postala prva žena u povijesti koja je imenovana u sam vrh NATO-a, a ujedno će biti i jedina žena među sedam pomoćnika glavnog tajnika. Postupak za imenovanje pomoćnice glavnog tajnika bio je prilično zahtijevan, pa na dva javna natječaja, unatoč tome što se javilo mnogo kandidata, NATO nikoga nije izabrao. NATO je ocijenio da je bolje da ne izaberu nikoga nego kandidata koji ne zadovoljava sve kriterija pa je tako Kolinda Grabar-Kitarović izabrana na trećem natječaju. Imenovanje je u Bruxellesu pozitivno prihvaćeno, budući da Kolinda Grabar-Kitarović, kao bivša ministrica vanjskih poslova i veleposlanica u Washingtonu, uživa velik ugled. O samom datumu kada će veleposlanica iz Washingtona otići na novo radno mjesto u Bruxelles, u Ministarstvu vanjskih poslova još uvijek nemaju precizne podatke, no istaknuli su da je ovo imenovanje veliko priznanje za hrvatsku diplomaciju kao i za samu Kolindu Grabar-Kitarović. Riječ je o još jednom velikom uspjehu hrvatske diplomacije pošto je prošle godine Ivan Šimonović postao pomoćnik glavnog tajnika Ujedinjenih naroda za ljudska prava, a kako kažu u Ministarstvu vanjskih poslova, ovim imenovanjem pokazuje da se sve češće i u međunarodnim krugovima prepoznaže hrvatske diplome kao osobe koje mogu iznimno kvalitetno raditi i dati svoj doprinos u međunarodnim odnosima. Inače, Kolinda Grabar-Kitarović rođena je u Rijeci, diplomirala je engleski i španjolski jezik a potom magistrirala na Fakultetu političkih znanosti. Od 1993. radi u Ministarstvu vanjskih poslova. U hrvatskom veleposlanstvu u Torontu u Kanadi bila je diplomatski savjetnik, a zatim ministar-savjetnik. Godine 2005. postaje ministrica europskih integracija te voditeljica državnog izaslanstva za pregovore s Europskom unijom. Nakon spajanja Ministarstva za europske integracije s Ministarstvom vanjskih poslova postaje šefica diplomacije. Pošto je odradila mandat i kao ministrica vanjskih poslova, imenovana je za hrvatsku veleposlanicu u Washingtonu.

Hina

NAJPOZNATIJI VOJNI PROIZVODA

NCIJA ALAN

AGENCIJA ALAN

23

BRUJ 339 / 8. TRAVNJA 2011.

HRVATSKI
VJENČAK

ČI NA ASDA 2011

Teška snajperska puška AR-50A1, kalibra .50BMG je zbog napredne konstrukcije vrlo precizna, a posebni tehnološki postupci i materijali rezultirali su snažnim kućištem; na kraju cijevi načinjene od čelika oplemenjenog krom molibdenom postavljena je učinkovita plinska kočnica koja znatno reducira trzaj oružja

Na izložbi Jadranska vojna i zrakoplovna izložba i konferencija - ASDA 2011 u Splitu sudjelovalo je 138 tvrtki, a od toga 54 iz Republike Hrvatske. U ovom ćemo članku obraditi neke novosti i izloške prikazane na izložbi, uz napomenu da je riječ o nasumičnom izboru a nikako sveobuhvatnom prikazu svega što je na izložbi predstavljen.

Počet ćemo s prikazom velikih tvrtki koje su sudjelovale na sajmu. Ako kao polaznu točku uzmem poznati popis sto najvećih obrambenih tvrtki za 2009., koji objavljuje švedski institut SIPRI vidjet ćemo da je u Splitu izlagalo šesnaest tvrtki s tog popisa. Od sto najvećih na izložbi ASDA 2011 u Splitu sudjelovali su **BAE Systems** koji je 2009. ostvario prodaju oružja i vojne opreme u vrijednosti od 33,2 milijarde američkih dolara. Ta je tvrtka i druga na listi sto najvećih. Na sedmom je mjestu **EADS** s prodajom oružja i opreme od

Noćni ciljnik serije ONS-4 bugarskog proizvođača Optix. To je fotomultiplikatorski tip ciljnika koji "osvjetljava noć" tako da prikuplja slabo ambijentalno svjetlo (npr. Mjeseca) i pojačava ga nekoliko desetaka tisuća puta. Proizvodni program Optixa obuhvaća dnevne optičke ciljnice, opremu za noćno gledanje, termovizijske ciljnice i ručne termovizijske kamere za nadzor te nehladiće termovizijske uređaje

15,9 milijardi, a u Splitu je bio zastupljen podružnicom **Cassidian** koja je u sklopu EADS-a pokrivala pretežno vojni segment.

Francuski **Thales**, s prodajom od 10,7 milijardi jedanaesta je obrambena tvrtka u prvih sto, također je nastupila u Splitu. Američki **ITT** s prodajom od 4,7 milijardi zauzima 17. mjesto u prvih sto.

Nastupili su i europski raketni specijalist **MBDA**, europski **Airbus Military**, izraelski **Elbit Systems** i **Rafael**, švedski **Saab**, **Cobham** iz Velika Britanije, njemački specijalist za tenkove i oklopna vozila **Krauss-Maffei Wegmann**, norveški **Kongsberg**, švicarski **RUAG**, talijanski **Iveco**, da spomenemo samo neke.

Iz tog se kratkog izbora može vidjeti da su brojne velike tvrtke, poznate diljem svijeta po svojim proizvodima za vojnu i sigurnosnu primjenu prihvatile

Split i Hrvatsku kao jedno od mjesta gdje treba doći i predstaviti svoje proizvode.

Globalne tvrtke obrambenog industrijskog sektora važan su dio izložbe, no jednako je važan i dobar nastup brojnih hrvatskih tvrtki, njih ukupno 54. Upravo ćemo s njima početi detaljniji opis proizvoda koji su se mogli vidjeti na izložbi.

Hrvatske tvrtke

Svakom je posjetitelju odmah na ulazu u izložbenu dvoranu pogledao na atraktivan stand **Agencije Alan**, agencije Vlade RH osnovane za uvoz i izvoz oružanja i vojne opreme. Njihov je stand bio mjesto susreta domaćih proizvođača i potencijalnih stranih kupaca i partnera. Stand je posjetitelju omogućio uvid u dosege hrvatske obrambene industrije, a izloženi proizvodi raznih proizvođa-

ča svjedoče o njezinoj raznovrsnosti i sposobnostima.

Odmah uz **Alan** smjestio se stand tvrtke **DOK-ING**, jedne od vodećih svjetskih tvrtki na području proizvodnje robota za razminiranje. Na standu su predstavili stroj za humanitarno razminiranje MV-4, s daljinskim upravljanjem. Riječ je o stroju dobrog odnosa veličine i djelotvornosti te je pogodan za čišćenje svih vrsta protupešačkih mina. Male dimenzije i laka upravljivost čine ga idealnim za razminiranje teže dostupnih terena, šuma, obala rijeka itd. DOK-ING je predstavio i MVF-5, novi proizvod namijenjen borbi protiv požara. Upravlja se daljinski te je pogodan za gašenje požara svugdje gdje je to opasno za ljude.

Malo dalje bio je stand tvrtke **Đuro Đaković Specijalna vozila (ĐĐSV)** koja je izložila kotačno oklopno modularno

DOK-ING je uz poznati stroj za razminiranje MV-4 prikazao i stroj MVF-5. To je novi proizvod namijenjen borbi protiv požara. Upravlja se daljinski te je pogodan za gašenje požara svugdje gdje je to opasno za ljude. Snažno podvozje na gusjenicama omogućava mu dobro prometovanje i po najtežim podlogama, a fleksibilni radni alat omogućava gašenje požara iz potrebnog smjera.

Terensko vozilo Land Rover Defender 110 RDV (Rapid Deployment Vehicle) odnosno intervencijsko vozilo za brzi razmještaj. Fleksibilni tovarni prostor omogućava smještaj streljiva, opreme i potrepština. Na prednjem dijelu vozila, na poziciji suvozača postavljeno je postolje za strojnicu kalibra 7,62 mm a u sredini vozila je postavljeno okretno postolje koje može prihvati tešku strojnicu kalibra 12,7 mm ili automatski bacač granata kalibra 40 mm

Ronilice SeaFox i SeaOtter Mk II Atlas Elektronika namijenjene su protuminskom djelovanju, nadzoru, obuci, izviđanju i sličnim zadaćama. SeaOtter Mk II je ronilica dugačka 3,65 m i mase oko 1000 kg. Manja ronilica SeaFox dugačka je 1,31 m i ima masu 43 kg te može zaroniti do 300 metara dubine

vozilo AMV 8x8. Riječ je o vozilu koje ĐDSV serijski proizvodi za OSRH u kooperaciji s finskom tvrtkom Patria. Tvrtka proizvodi i tenk M-84, kojih je dosad načinila više od 700.

Tvrta **HS Produkt** je svojim atraktivnim štandom, prikazom proizvoda, susretljivim i stručnim predstavljačima privlačila mnogo pozornosti. U svjetskim razmjerima HS Produkt je postao poznat po seriji pištolja HS/XD koja je nakon velikog uspjeha u Hrvatskoj i SAD-u, ušla u službenu uporabu nekoliko vojski i policija diljem svijeta (Makedonija, BiH, Tajland, Malezija, Indonezija, Dominikanska Republika). Jednako je zanimanje pobudila i jurišna puška VHS, novi proizvod HS Produkta. Posjetitelji su opsjedali štand i nije bilo jednostavno pronaći slobodnu pušku jer su se svi željeli primiti u ruke i vidjeti kako u njoj leži, kakav je osjećaj koji nova hrvatska puška ostavlja na korisnika.

Štand tvrtke **Kroko International** bio je jednako posjećen kao i HS-ov, a razlog je nesumnjiva atraktivnost izložbenog prostora koji je bio i svojevrsno neslužbeno sastajalište posjetitelja tijekom cijele izložbe. U nastojanju da osim statičnog prikaza odora i opreme na lutkama učini i nešto dinamičnije, imali su i nekoliko, "Kroko-operativaca" koji su, odjeveni u odore, vojne i policijs-

Laboratoriј za podvodne sustave i tehnologije Fakulteta elektrotehnike i računarstva iz Zagreba razvija projekt CURE odnosno Croatian Underwater Robotic Research Potential. Riječ je o razvoju višenamjenske autonomne ronilice za obavljanje zadaća pod vodom. Zamišljena je kao zamjena za ronioca, osobito tamo gdje se ne može jednostavno doprijeti ili je preopasno za ljude. Uporabljena je autonomna ronilica Iver 2 tvrtke OceanServer koju su stručnjaci s projekta CURE prilagodili svojim potrebama, opremili navigacijskim uređajima, sonarom i ostalom opremom potrebnom za obavljanje zahtjevnih podvodnih aktivnosti

ske, opremljeni štitnicima, naprtnjačama i holsterima za pištolje šetali štandom i izložbom te tako omogućavali znatno realniji pogled na svoje proizvode.

Nastavak pregleda hrvatskih proizvođača dovodi nas do tvrtke **Hidraulika Kurelja**, koja djeluje od 1993., najprije kao serviser da bi s vremenom razvili i vlastiti proizvodni program hidrauličkih konstrukcija i opreme koje svoje mjesto pronalaze u inženjerijskim i logističkim postrojbama.

Zrakoplovstvo

Na području zrakoplovstva izložbom su dominirala dva velika svjetska proizvođača borbenih vojnih zrakoplova. Riječ je o europskom konzorciju **Eurofighter GmbH** koji je u Split došao

sa zrakoplovom Eurofighter Typhoon, i švedskoj kompaniji **SAAB** koja je predstavila zrakoplov JAS 39 Gripen.

Eurofighteri lete u ratnim zrakoplovstvima Velike Britanije, Njemačke, Italije, Španjolske, Austrije i Saudijske Arabije, a švedski Gripeni osim, švedskog ratnog zrakoplovstva, čuvaju i nebo iznad Češke i Mađarske.

Zrakoplovnu industriju predstavila je i znana američka kompanija Air Tractor poznata po protupožarnim zrakoplovima AT-802AF koje za zaprašivanje i protupožarne zadaće rabe mnoge zemlje diljem svijeta, među njima i Hrvatska.

Air Tractor je razvio i novu inačicu, oznake AT-802U. U osnovi je riječ o lakom jurišnom avionu prilagođenom za zadaće nadzora i napade na ciljeve na

zemlji. Može djelovati s improviziranih i slabije pripremljenih pista, nosivost mu je tonu raznog oružja. Od oružja može nositi teške strojnice kalibra 12,7 mm, do četiri vođena projektila Hellfire te laserski vođene bombe i rakete.

Zaštićen je od paljbe pješačkog oružja, a mogućnost nošenja izvidničke opreme i oružja te velika izdržljivost u zraku čine ga pogodnim za djelovanje u posebnim uvjetima protupobunjeničkih operacija.

AT-802U pokreće motor Pratt&Whitney PT6A-67F preko petokrakog aluminijskog propelera Hartzell. Najveća mu je brzina 394 km/h, a krstareća 330 km/h. Za slijetanje treba oko 370 metara, a za polijetanje od 210 do 426 metara što ovisi o poletnoj masi aviona. Ima tzv. glass kokpit

Poljska tvrtka Germaz prikazala je oklopno višenamjensko vozilo Armoured Multi-Role Vehicle G10, ili kraće AMRV G10, dugačko je 5,9 metara a najveća je masa vozila 12,5 tona. Pokreće ga motor M-B OM924LA snage 164 kW (218 KS). Balistička zaštita omogućava zaštitu od mina. U Split su dovezli inačicu za prijevoz osoblja koja može prihvati 10 vojnika koji sjede na ergonomski prilagođenim sjedalima s izraženom bočnom zaštitom nogu, torza i glave. Sjedala su ovješena na bočne stranice kako bi se posada maksimalno zaštitila prilikom eksplozije ispod vozila. Razvijena je oklopljena zaštitna ćelija za posadu (citadela) koja se posebnim sustavom s tri klina postavlja na podvozje. U slučaju nailaska na minu podvozje nastrada, ali istodobno apsorbira znatan dio udara eksplozije

HS Produkt je u svjetskim razmjerima postao poznat po seriji pištolja HS/XD koja je nakon velikog uspjeha u Hrvatskoj i SAD-u, ušla u službenu uporabu nekoliko vojski i policija diljem svijeta. Zanimanje je pobudila i jurišna puška VHS, novi proizvod HS Produkt-a.

zaštićen oklopom, a oklopljen je i motor. Konstrukcija omogućava grublja slijetanja, a stajni je trap načinjen od otpornog čelika za opruge.

Na ASDA-i su se predstavila još dva proizvođača aviona, austrijski **Diamond Aircraft** i paneuropski **Airbus Military**. Diamond je proizvođač manjih jednomotornih i dvomotornih aviona, a jedan od zanimljivijih je model dvomotornog aviona DA42 MPP New Generation. Riječ je o letjelicu razvijenoj za nošenje višenamjenskih senzorskih paketa koji se postavljaju pod trup i na nos aviona. Operativna autonomija djelovanja mu je do 13,5 sati. Airbus Military je dio paneuropske tvrtke EADS i specijalist je za izradu vojnih transportnih aviona. Proizvode tri manja transportna aviona, C212, C235 i CN 295 te avion tanker A330 MRTT. No tvrtka radi na razvoju novog naprednog transportnog aviona

A400M za potrebe više europskih i svjetskih ratnih zrakoplovstava.

Brodovi i pomorska oprema

Na izložbi je nastupilo 12 brodograđevnih tvrtki, od toga čak osam iz Hrvatske. Hrvatsku brodograđevnu tradiciju predstavljali su **Adria-Mar**, **Brodarski institut**, **Brodogradilište Kraljevica**, **BSO Brodosplit**, **Brodogradilište Kraljevica**, **Montmontaža-Greben**, **NCP Remontno brodogradilište**, **Tehnomont brodogradilište**. Uz njih su bili australski brodogradilište **Austal**, nizozemski **Damen** te njemačko **Lürsen**.

Na istom štandu uz Lürsen smjestila se i njemačka tvrtka **Atlas Elektronik**, specijalist za pomorske električne sustave, osobito sonare, zapovjedne sustave, torpede, opremu za protuminske operacije te besposadne ronilice. Izložili su dvije ronilice, SeaOtter Mk II i manju

SeaFox. Namijenjene su protuminskom djelovanju, nadzoru, obuci, izviđanju i sličnim zadaćama.

Sličnu je opremu izložio i jedan hrvatski izlagač. **Laboratorij za podvodne sisteme i tehnologije Fakulteta elektrotehnike i računarstva** iz Zagreba prikazao je projekt CURE odnosno Croatian Underwater Robotic Research Potential. Riječ je o razvoju višenamjenske autonomne ronilice za obavljanje raznovrsnih zadaća pod vodom. Zamisljena je kao zamjena za ronioca, osobito tamo gdje se ne može jednostavno doprijeti ili je preopsno za ljudе.

Uporabljena je autonomna ronilica Iver 2 tvrtke OceanServer koju su stručnjaci s projekta CURE prilagodili svojim potrebama, opremili navigacijskim uređajima, sonarom i ostalom opremom potrebnom za obavljanje zahtjevnih podvodnih aktivnosti.

Švicarski RUAG predstavio je novi sustav za zaštitu helikoptera od prijetnji s tla u obliku ručnih raketnih PZO sustava. Naziv podvjesnika je ISSYS, a modularni pristup omogućava da se instalira na brojne helikoptere. Tvrta navodi da je načinjen tako da se može jednostavno skinuti i postaviti pa korisnik ne mora imati podvjesnike za sve helikoptere jer nisu svi istodobno u zraku iznad opasnog područja. Tvrta je zamislila da se s manje podvjesnika pokrije cijela helikopterska flota. Svaki helikopter ima samo sučelje za integraciju, a postavlja se na pojedine helikoptere u skladu s operativnim potrebama

Na izložbi je sudjelovala i danska tvrtka Reson koja se specijalizirala za razvoj naprednih sonarskih sustava, a prikazali su SeaBat. To je sonarski sustav koji omogućava veliku preciznost i brzinu pregleda određenog područja. Zbog tih se karakteristika rabi u prigodama kad se traži iznimno velika preciznost te omogućava vrlo precizan uvid sve do dubine od 6000 metara. Može se postaviti na površinska plovila ili autonomne besposadne ronilice.

Oprema za kopnene snage

Prikaz opreme za kopnene snage počet ćemo njemačkim specijalistom za tenkove i oklopna vozila **Krauss-Maffei Wegmann**, koji je najpoznatiji po porodicu tenkova Leopard. No, slavu i broj proizvedenih primjeraka tog, danas

već legendarnog, tenka polagano sustiže novi proizvod. Višenamjensko kotačno oklopno vozilo Dingo nalazi se u operativnoj uporabi mnogih vojski. Osobito se dobrom pokazao za mirovne misije jer svojim sposobnostima i zaštitom posade postavlja standarde za ophodno i interventno vozilo.

Pogonska konfiguracija 4x4, promišljen dizajn, podvozje odličnog terenskog kamiona Unimog te sposobnost zaštite posade od mina čine ga sposobnim vojnim vozilom. Osim u ophodnoj, postoji i u izvidničkoj, NKB, ambulantnoj te logističkoj inačici. Osigurava smještaj za osam vojnika, a na krov se može postaviti daljinski upravljana kupola opremljena teškom strojnicom ili automatskim bacaćem granata.

Francuska tvrtka **Panhard** je specijalist za laka oklopna vozila na kotačima. Njihov najzastupljeniji model VBL, u naoružanju je 16 zemalja, čini okosnicu flote lakih oklopnih vozila francuske vojske. Tvrta je trenutačno zaokupljena izradom serije novih vozila PVP za potrebe francuske kopnene vojske. Osim PVP-a i VBL-a proizvode i moderniziranu inačicu VBL Mk2 te veće višenamjensko oklopno vozilo VBR, dužine 5,45 m i borbene mase 11 tona.

Poljska tvrtka **Germaz** prikazala je oklopno višenamjensko vozilo utemeljeno na podvozju Unimog. Punim imenom Armoured Multi-Role Vehicle G10, ili kraće AMRV G10, dugačko je 5,9 metara a najveća masa vozila jest 12,5 tona. Pokreće ga motor M-B OM924LA

U nastojanju da osim statičnog prikaza odora i opreme na lutkama učini i nešto mnogo dinamičnije, Kroko je pripremio i nekoliko "Kroko-operativaca" koji su, odjeveni u odore, vojne i policijske, opremljeni štitnicima, naprtnjačama i holsterima za pištolje šetali štandom i izložbom te tako omogućavali znatno realniji pogled na svoje proizvode

snage 164 kW (218 KS). Balistička zaštita u osnovnoj izvedbi odgovara standardu STANAG 4569A Level2, a može se dograditi do Level 4. Protuminska zaštita odgovara standardu STANAG 4569B Level 4A/4B.

AMRV G10 se može prevoziti zrakom transportnim avionom C-130 Hercules, a proizvođač nudi nekoliko inačica, ophodnu, logističku, izvidničku, ambulantnu itd. U Split su dovezli inačicu za prijevoz osoblja koja može prihvati 10 vojnika. Osobito se pazilo na njihovu zaštitu pa sjede na ergonomski podešenim sjedalima s izraženom bočnom zaštitom nogu, torza i glave. Sjedala su ovješena na bočne stranice da bi se posada maksimalno zaštitila prilikom eksplozije ispod vozila.

Dio za posadu slijedi konstrukcijsku filozofiju citadele, odnosno razvijena

je oklopljena zaštitna čelija za posadu (citadela) koja se posebnim sustavom s tri klina postavlja na podvozje. U slučaju nailaska na minu podvozje nastrada, ali istodobno apsorbira znatan dio udara eksplozije. Između podvozja i citadele odnosno sigurnosne čelije ostavljeni su kanali koji omogućavaju da udarni val eksplozije bude usmjeren u stranu i gore oko čelije. Osim toga, čelija je posebno dizajnirana s donjim elementom u obliku plitkog slova V što dodatno olakšava usmjeravanje eksplozije oko vozila i dalje od posade.

Podnica unutrašnjosti čelije ima poseban antišok element pločastog oblika, a osnovna mu je namjena zaštiti stopala i noge jer se pokazalo da sam udarni val, čak i kad nema probroja oklopne strukture, izaziva snažne vibracije koje mogu dovesti do ozljeda nogu i stopala.

Britanski je proizvođač terenskih automobila **Land Rover** predstavio terensko vozilo Land Rover Defender 110 RDV. Kratica RDV se odnosi na Rapid Deployment Vehicle, odnosno intervencijsko vozilo za brzi razmještaj. To je dobro poznati Defender s dužim međuosovinskim rastojanjem s otvorenom kabinom i dodatnom opremom. Inačica RDV se može dobiti od standardnog Defendera za četiri sata, uporabom običnog ručnog alata. Fleksibilni tovarni prostor omogućava smještaj streljiva, opreme i potrepština. Na prednjem dijelu vozila, na poziciji suvozača postavljeno je postolje za strojnici kalibra 7,62 mm, a u sredini vozila je postavljeno okretno postolje koje može prihvati tešku strojnici kalibra 12,7 mm ili automatski bacач granata kalibra 40 mm.

Paljbeni stanica UT 30 tvrtke Elbit namijenjena je za opremanje borbenih vozila, ima top kalibra 30 mm, suvremenii sustav za upravljanje paljborom omogućava učinkovito djelovanje protiv raznovrsnih ciljeva. Upravlja se daljinski i ugradnja na vozilo je jednostavna jer ne zauzima prostor unutar njega. Treba mu jedino kabel za napajanje električnom energijom te podatkovni kabel za upravljanje kupolom iz unutrašnjosti vozila. Uz top i spregnutu strojnici kalibra 7,62 mm kupola može prihvati i protuoklopne projektilne

Rafaelov protuoklopni vođeni raketni sustav Spike. Ovaj na fotografiji je zapravo simulator na kojem su zainteresirani posjetitelji mogli provjeriti koliko je teško ili lagano upravljati modernim protuoklopnim sustavom

Paljbeni stanica Samson tvrtke Rafael slijedi sličnu filozofiju kao i paljbeni stanica UT30 tvrtke Elbit. Jednostavno se instalira na vozilo, konstrukcijski ne ulazi u unutrašnjost vozila i ne troši dragocjeni unutrašnji prostor, napredni sustav za upravljanje paljbeom omogućava motrenje kruga oko vozila, ciljanje i automatsko praćenje cilja

Pokreće ga turbodizelski motor s common rail ubrizgavanjem radne zapremine 2,4 litre koji razvija 90 kW (122 KS) a snaga se na sve kotače prenosi preko šeststupanjskog ručnog mjenjača.

Iz Bugarske je došla tvrtka **Optix** koja proizvodi širok spektar raznovrsnih ciljnika. Osnovana je 1998. godine. Proizvodni program obuhvaća dnevne optičke ciljnike, opremu za noćno gledanje, termovizijske ciljnike i ručne termovizijske kamere za nadzor te ne-hlađene termovizijske uređaje.

Američka tvrtka **ArmaLite** proizvodi pješačko oružje, uključivši jurišne puške AR-10 kalibra 7,62 NATO, zatim M-15 kalibra 5,56 NATO, snajperske puške AR-30 u kalibrima 7,62 NATO, .300 WIN MAG i .338 Lapua te tešku snajpersku pušku AR-50A1 kalibra 50 BMG i pištolje AR-24 u kalibru 9 x 19 mm. Njemački **Heckler & Koch** je predstavio svoje poznate jurišne puške G-36 i HK

Američki ITT je među brojnim proizvodima na svojem štandu predstavio i porodicu taktičkih radiouređaja Spearhead. Dosad su vojske diljem svijeta bile ograničene u komunikacijama jer njihovi VHF i HF radiouređaji nisu bili interoperabilni u pogledu sigurnosti. To sad više nije slučaj jer je ITT načinio novu porodicu naprednih radiouređaja za najzahtjevниje zadaće u složenom okruženju, a uključuje razne stacionarne i prijenosne radiouređaje za pješaštvo, vozila i letjelice.

416 i HK 417 te pištolje serije USP. Posjetiteljima su predstavili i kratke strojnice, MP5, MP7 i UMP. Modeli MP5 i UMP su u standardnom i široko rasprostranjenom kalibru 9 x 19 mm dok je za kratku strojnicu MP7 razvijen novi metak kalibra 4,6 x 30 mm povećane brzine i probojnosti.

Predstavlili su i laku strojnici MG4 kalibra 5,56 NATO. To je novo oružje razvijeno s idejom da se jednom vojniku omogući kompaktna strojnica male mase i velike paljbenе moći. Postoji u temeljnoj i skraćenoj inačici s cijevima dužine 450 i 370 mm. Masa strojnica je od 7,7 do 8,1 kilograma. Ima preklopni kundak pa se može lagano prenositi u vozilima ili helikopterima te vojniku neće smetati prilikom ukrcaja i iskrcaja. Uz preklopne nožice na prednjem dijelu strojnica razvijeno je i lako tronožno postolje. ■

Moderne operacije obuhvaćaju i djelovanja u urbanom okruženju. Jedan od čestih zadataka jest probijanje vrata radi ulaza u objekte. Radi olakšavanja te zadaće Rafael je razvio posebnu tromblonsku minu za probijanje vrata s udaljenosti od 15 do 30 metara. Ispaljuje se iz standardne jurišne puške kalibra 5,56 mm i rabi obično bojno streljivo.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

u suradnji s učilištima, raspisuje

N A T J E Č A J

za stipendiranje studenata od 1. godine preddiplomskih studija, u statusu kadeta, za stjecanje akademskog naziva prvostupnika, od akademske godine 2011./2012. na:

I. SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1. Fakultet elektrotehnike i računarstva

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

2. Fakultet strojarstva i brodogradnje

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

3. Prirodoslovno-matematički fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

4. Fakultet prometnih znanosti

- studij aeronautike-vojni piloti

5. Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

6. Građevinski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

7. Geodetski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

II. TEHNIČKOM VELEUČILIŠTU U ZAGREBU

- svi preddiplomski stručni studiji

III. SVEUČILIŠTU U SPLITU

1. Pomorski fakultet

- smjer Brodostrojarstvo

2. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

Preddiplomski sveučilišni studiji:

- Elektrotehnika i informacijska tehnologija
- Strojarstvo
- Računarstvo
- Industrijsko inženjerstvo

Preddiplomski stručni studiji:

- Elektrotehnika
- Strojarstvo
- Računarstvo

3. Građevinsko - arhitektonski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni i stručni studiji

4. Prirodoslovno-matematički fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

5. Kemijsko-tehnološki fakultet

- preddiplomski sveučilišni studij kemijske tehnologije
- preddiplomski sveučilišni studij kemije
- stručni studij kemijske tehnologije

UVJETI:

- isključivo državljanstvo Republike Hrvatske
- rođen(a) 1991.godine ili kasnije

- upisana 1. godina redovitog studija (u srpnju 2011. god.) uz plaćanje ili bez plaćanja

- ispunjavanje propisanih kriterija za kadeta na temelju psihologiskog ispitivanja i zdravstvenih pregleda
- zadovoljavanje sigurnosnih kriterija

Rok za podnošenje prijava je do 3. svibnja 2011. godine.

Prijave se podnose odsjecima za poslove obrane u kojima se kandidati nalaze u evidenciji vojnih obveznika odnosno po mjestu prebivališta za žene.

Kandidati trebaju dostaviti:

- zamolbu sa životopisom, adresom i brojem telefona
- presliku domovnice, rodnog lista, svjedodžbe četvrtog razreda srednje škole ili uvjerenje o pohađanju
- uvjerenje o nekažnjavanju ne starije od 6 mjeseci
- potvrdu o upisanom 1. semestru na fakultetu navedenom u natječaju (dostavlja se nakon upisa na fakultet u srpnju 2011.)

Sve potrebne preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog biložnika.

Nakon završenog odabira kandidata dokumenti se ne vraćaju kandidatima koji nisu ispunili sve potrebne uvjete natječaja. Originalni dokumenti bit će traženi samo od odabranih kandidata nakon konačnog odabira.

Informacije u svezi natječaja mogu se dobiti:

- na infotelefonu 01/3784 636
- u područnim odjelima i odsjecima za poslove obrane Ministarstva obrane
- www.morh.hr

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH, SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE, Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr), **Zamjenica glavnog urednika:** Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr), **Zamjenik glavnog urednika za internet:** Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr), **Urednici i novinari:** Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com), **Lektorice:** Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić, **Urednik fotografije:** Tomislav Brandt, **Fotografi:** Josip Kopić, Davor Kirin, **Grafička redakcija:** Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić, **Tajnica redakcije:** Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937, **Marketing i financije:** Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322, **Tisk:** Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb, **Naslov uredništva:** MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska <http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hvojnik@morh.hr

Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

